

Please note! This is a self-archived version of the original article.

Huom! Tämä on rinnakkaistalenne.

To cite this Article / Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Mäenpää, T. & Nieminen, I. (2019) Ohjatulla harjoittelulla monipuoliset valmiudet terveydenhoitajatyöhön. *Terveydenhoitaja* 2019:2, s. 28 - 29.

Ohjatulla harjoittelulla monipuoliset valmiudet terveydenhoitajatyöhön

Ammattikorkeakoululain (932/2014) mukaan ammattitaitoa edistävä harjoittelu on kiinteä osa ammattikorkeakoulututkintoon sisältyviä opintoja.

Terveystieteiden ja terveydenhoitajakoulutuksessa harjoittelun laajuus on 100 op, josta terveydenhoitajatyön toimintaympäristöissä toteutetaan vähintään 25 op ja käytäntöläheisenä opinnäytetyönä 15 op. Harjoittelun tavoitteena on, että opiskelija perehtyy ohjatusti käytännön työtehtäviin ja kehittää ammatillista osaamistaan sekä tietojen ja taitojen soveltamista työelämässä. Harjoittelujen on täytettävä sekä EU:n yleissairaanhoitosta vastaavan sairaanhoitajan kliinisen opetuksen (2013/55/EU) vaatimukset että terveydenhoitajakoulutuksen ammattitaitoa edistävän harjoittelun vaatimukset.

Opetussuunnitelmissa on määritelty koulutuksiin kuuluvat harjoittelujaksot, niiden pituudet ja jaksosten tavoitteet. Opetussuunnitelman pohjalta opiskelija laatii harjoittelun alkaessa oppimistavoitteet huomioiden osaamistasonsa ja harjoittelupaikan suomat mahdollisuudet.

Harjoittelujaksolle opiskelijalle on nimetty ohjaaja, jonka tehtäviin kuuluu opiskelijan oppimisen ohjaaminen ja tukeminen harjoittelun aikana. Ohjaaja osallistuu opiskelijan tavoitteiden suunnitelmalliseen arviointiin yhteistyössä ohjaavan opettajan kanssa. Opiskelija maksuu ohjauksen avulla käytännön kliinisiä taitoja ja reflektoi sekä ammatillista että persoonallista kehitystään.

HARJOITTELUN ANTAMAT VALMIUDET |

Kahden ammattikorkeakoulun valmistumisvaiheessa oleville 59 terveydenhoitajaopiskelijalle tehtiin kysely terveydenhoitajaopiskelijoiden ammatti-identiteetistä. Tässä artikkelissa raportoidaan, miten käytännön harjoittelu on kehittänyt terveydenhoitajaopiskelijoiden valmiuksia toimia terveydenhoitajana.

Terveydenhoitajaopiskelijat kuvasivat vastauksissaan harjoittelujaksosten antamia valmiuksia seuraavasti: tiedot ja taidot vahvistuivat, ammatti-identiteetti kasvoi, ammatillinen itsevarmuus kehittyi, itselle sopivat työtavat hahmottuivat sekä rohkeus asiakkaiden kohtaamiseen lisääntyi.

Tietojen ja taitojen vahvistumista opiskelijat kuvasivat tiedon lisääntymisenä, teorian tiedon sisäistämisenä, kädentaitojen kehittymisenä ja osaamisen syvenemisenä. Opiskelijat olivat kokeneet saaneensa harjoittelussa ohjaajiltaan ja omien kokemustensa kautta paljon sellaista käytännön tietoa, jota koulussa ei oltu teoriatunneilla käsitelty. Harjoittelun aikana opiskelijat olivat oppineet hyödyntämään uutta ja olemassa ollutta teorian tietoa. Lisäksi opiskelijat olivat oppineet pieniä, arkipäiväisiä toimintatapoja.

”Olen siellä (harjoittelussa) saanut turvallisessa ja kannustavassa ympäristössä

oppia käytännössä teoriassa läpikäytyjä asioita.”

Kädentaitojen kehittymisen kannalta harjoittelu koettiin välttämättömäksi, sillä ilman harjoittelua monet kädentaidot olisivat jääneet oppimatta. Harjoittelujaksot olivat syventäneet ammatillista osaamista merkityksellisesti.

”Harjoittelut ovat olleet ehdottomasti yksiiä opettavaisimpia asioita opinnoissa.”

Ammatillista itsevarmuutta kehitti itsenäinen työskenteleminen ja oman osaamisen havaitseminen ja vahvistuminen varsinkin loppuvaiheen harjoittelussa. Viimeisessä harjoittelussa opiskelijat huomasivat, että terveydenhoitajatyön perustaidot olivat hallinnassa ja kokonaisuuk-sien hahmottaminen oli alkanut selkiytyä. Oman osaamisen havaitseminen oli pal-kitsevaa ja lisäsi itsevarmuutta.

Itselle sopivien työtapojen hahmottamiseen vaikuttivat oman persoonan kasvaminen ja oman tekemisen tavan löytäminen. Harjoittelujen aikana opiskelijat olivat oppineet uusia puolia itsestään. He olivat havainneet vahvuuksiaan ja kasvun paikkoja tulevana terveydenhoitajina. Onnistumisen kokemukset olivat vahvistaneet heidän itsetuntoaan. Harjoittelu oli- vat avanneet opiskelijoille erilaisia tapoja

tehdä terveydenhoitajan työtä ja hyödyntää omaa persoonansa. Ohjaajien erilaiset työtavat ja toimintamallit kannustivat kokeilemaan itselle sopivimpia työtapoja ja -menetelmiä. Opintojen edetessä ammattitaito vahvistui ja itselle ominaiset toimintatavat olivat alkaneet löytyä.

Rohkeus asiakkaiden kohtaamiseen vahvistui harjoitteluissa. Rohkeus asiakkaiden kohtaamiseen syntyi kohtaamisen oppimisesta ja eettisten kysymysten pohdinnasta. Opiskelijat kertoivat oppineensa toimimaan kaiken ikäisten ja eri tyyppisten ihmisten kanssa. He olivat oppineet vuorovaikutustaitoja, saaneet rohkeutta ja taitoja asiakkaiden kanssa keskusteluun ja heidän huolen aiheidensa kohtaamiseen. Lisäksi opiskelijat olivat oppineet oman persoonansa hyödyntämistä asiakastilanteissa ja kuuntelemaan aidosti.

Opiskelijoiden mukaan harjoittelujaksoilla on suuri merkitys terveydenhoitajan työn omaksumisessa ja työkäytäntöjen oppimisessa sekä merkittävä vaikutus ammatti-identiteetin kehittymiseen.

Harjoitteluissa nousi esiin myös eettisiä kysymyksiä, joiden käsittely käytännön näkökulmasta poikkesi siitä, miten niitä on esitetty kirjallisuudessa.

”Joutuu kamppailemaan, että löytää keskitien omien arvojen, opitun teorian ja käytännön työtapojen välillä.”

Ammatti-identiteetin kasvamista opiskelijat kuvasivat terveydenhoitajatyön sisällön omaksumisena, terveydenhoitajaksi kasvamisena ja työelämään valmentautumisena. Harjoittelujaksot terveydenhoitajatyön eri sektoreilla olivat vahvistaneet opiskelijoiden käsityksiä terveydenhoitajan työstä ja sen monipuolisuudesta. Opiskelijoiden mukaan harjoittelujen kautta terveydenhoitajatyön käytännöt ja työmenetelmät tulivat tutuiksi korvaamattomalla tavalla. Harjoittelujaksot olivat antaneet opiskelijoille kokemuksia

onnistumisesta, kehitymisestä sekä työssä pärjäämisestä, jolloin myös ammatillinen identiteetti oli kehittynyt.

Harjoittelujaksot olivat valmentaneet työelämää varten. Harjoitteluissa vahvistuivat substanssiosaamisen lisäksi erilaiset työtavat ja työyhteisötaidot. Harjoittelujen avulla opiskelijat tunnistivat itselleen mieleisimmän työalueen, jonne haluaisivat työllistyä.

POHDINTAA | Terveydenhoitajaopintoihin sisältyvät harjoittelut antavat monipuolisia valmiuksia terveydenhoitajan työhön. Opiskelijoiden mukaan harjoittelujaksoilla on suuri merkitys terveydenhoitajan työn omaksumisessa ja työkäytäntöjen oppimisessa sekä merkittävä vaikutus ammatti-identiteetin kehittymiseen.

Oppilaitoksissa opitaan teorian tietoa, mutta tiedon soveltaminen ja valmentautuminen työelämään tapahtuu harjoittelussa. Harjoittelun ohjaaja on tärkeä roolimalli omaksuttaessa työn tekemisen mallia. Ohjaajan lisäksi opiskelija tarvitsee opettajaa tukemaan omaa ammatillista kasvuaan ja reflektoimaan kriittisesti omaa oppimistaan.

Lähdeluettelon voi pyytää toimituksesta.

